

UTREDNINGER

Vedlegg til budsjett 2022, Økonomiplan 2022-2025

Hemnes kommune

Skaper glede mellom smul sjø og evig snø

Vedlegg:

Utredninger.

1. Rådmannen utarbeider framtidige arealbehov	s. 3
2. Rådmannen utreder vedlikeholdsbehov på eksisterende bygningsmasse	s. 3
3. Det bør avsettes tilstrekkelige midler i budsjett 2022 til at faglige utredninger kan foretas	s. 3
4. Utnytte ledig areal i kommunen i barnehagene, oversikt over antall plasser og kostnader ved å utnytte dagens areal	s. 3
5. Utrede matordning i barnehagene	s. 4
6. Utrede utvidet åpningstid i barnehagene	s. 10
7. Kommunale tilbud som utleie av idrettshall, folkebad, ungdomsklubb mv. skal holdes åpent uavhengig av skoleruten, unntak sommerferieperioden	s. 13
8. Utrede bruk av kantine i omsorgsenhetene som aktivitetstilbud for både beboere og hjemmeboende	s. 13
9. Utrede Ungdomsråd, ungdomsklubbstyrene og elevrådene på hvordan ungdomsklubb og øvrige kommunale lokaler, kan benyttes økt tilbud barn og unge i Hemnes	s. 13
10. Utfordre Helgeland museum på mere aktivitet i museumsbyggene	s. 13
11. Se på muligheten for å utvide dagens SFO tilbud til en aktivitetsskole i Hemnes, og mulighetene for tilbud fra lag og foreninger inn i tilbudet (fotball, håndball, musikk, kultur osv.)	s. 14
12. Det vurderes å etablere en kulturetat	s. 14
13. Rekruttering – rekrutteringsutfordringer	s. 14
14. FN`s klimamål og Hemnes kommune	s. 15
15. Go Oppvekst i Hemnes – like muligheter for alle	s. 16
16. COS-veiledning	s. 16
17. BTI (Bedre Tverrfaglig Innsats)	S. 17
18. Sekretariat ungdomsråd/koordinator ungdomsklubbene	s. 17

1. Rådmannen utarbeider framtidige arealbehov

Dette arbeidet har det dessverre ikke vært mulig å ferdigstille i 2021. Hovedårsaken er at tilstandsanalysen av kommunal bygningsmasse ikke er ferdigstilt. Dette er et viktig grunnlag til den behovsanalysen. Arbeidet vil prioriteres i 2022. Det er lagt inn konkrete forslag til salg av kommunal bygningsmasse i rådmannens forslag til økonomiplanen 2022-2025.

2. Rådmannen utreder vedlikeholdsbehov på eksisterende bygningsmasse.

TEK har fått inn mer kapasitet med to vikarer i perioden juni 2021- juni 2022. En av de to engasjerer seg i saken og går gjennom den kommunale bygningsmassen i forhold til tilstand og vedlikeholdsbehov. Det er et omfattende arbeid siden den forrige vurderingen ble tatt i 2008 og siden kommunen har mer enn 60 000 kvm kommunal bygningsmasse av ulike typer. Ca. halvparten er evaluert på dette tidspunktet. Hele jobben vurderes ferdigstilt til våren 2022.

3. Det bør avsettes tilstrekkelige midler i budsjett 2022 til at faglige utredninger kan foretas.

Allerede i 2021 har det startet omfattende konsulentarbeid på forskjellige type bygg. Bla. Samfunnshus Korgen og i Prestegårdshagen på Hemnesberget. Dette arbeidet vil fortsette i 2022. Det ble lagt inn flere forprosjekt som driftstiltak 2022. Det som vurderes viktig er å evaluere det reelle behovet kommunen vil ha i framtiden. Kommunen bør redusere sin bygningsmasse som er på over 60 000 kvm betydelig.

4. Utnytte ledig areal i kommunale barnehager til å øke barnehagetilbudet som et fortrinn for økt bosetning og næringsetableringer. Rådmannen bes legge fram oversikt over antall plasser og kostnaden ved å utnytte dagens areal.

Arealutnyttelse pr. barnehage fra 01.01.22:

Barnehage	Totalt leke- og oppholdsareal	Brukt	Ledig	kostnader ved å utnytte areal
Hemnes	323 m2	275 m2	48 m2 / 11 plasser	2 årsverk: kr. 1 100 000,-
Finneidfjord	210 m2	183 m2	30 m2 / 6 plasser	1 årsverk: kr. 550 000,-
Bjerka	329 m2	284 m2	45 m2 / 10 plasser	2 årsverk: kr. 1 100 000,-
Tømmerheia	102 m2	102 m2	0	
Korgen	217 m2	217 m2	0	
Sørfjellet	100 m2	96 m2	4 m2 / 1 plass	

Etter andre hovedopptak med oppstart fra 01.01.22. har Hemnes barnehage ledig 48 m2, noe som tilsvarer 11 storbarn-ekvivalenter. Dette utløser behov for 2 årsverk.

Finneidfjord barnehage har ledig 30 m2, som utgjør 6 storbarn-ekvivalenter. Dette utløser 1 årsverk.

Bjerka barnehage har ledig 45 m², som utgjør 10 storbarn-ekvivalenter. Dette utløser 2 årsverk.

Ved kommunens to hovedopptak tildeles det barnehageplass etter innkomne søknader, og alle med rett til plass tildeles barnehageplass. Det betyr at tilgjengelig areal og voksne, blir justert i henhold til behovet. Det er ikke alltid det er behov for oppbemanning.

5. Utrede matordning i barnehagene.

Matordning i barnehagene.

Bakgrunn:

Barnehagene ble stengt ned 11.03.20 som følge av covid-19 pandemien. Fra 24.04.20 ble det gjennomført en gradvis gjenåpning. Et av tiltakene som barnehagene måtte etterleve gitt fra nasjonale myndigheter, var at matsservering i barnehagene ikke skulle gjennomføres. Dette med bakgrunn i smittefare. Barna måtte ha matpakke og drikke med seg i barnehagen.

Erfaringene ved gjennomføring av matpakke ordning, var positive sett fra personalets/barnehagens side.

Revidering av vedtektene for barnehagene ble behandlet i HOKU sak 30/20, den 16.11.20. I forkant hadde alle samarbeidsutvalgene i barnehagene i kommunen avholdt møte, og lagt ved en uttalelse til saken. I tillegg hadde Fagforbundet lagt ved uttalelse.

Rådmannen la fram saken med 2 alternativer. Det ene alternativet innebar en matordning hvor barna har med seg mat, drikke og frukt selv. Det andre inneholdt en ordning hvor barnehagene tilbyr en melke-ordning til selvkost, men fremdeles matpakke. Alternativ 2 ble vedtatt. Nesten alle høringsuttalelsene inneholdt dette forslaget til løsning.

Barnehagene startet med melke-ordningen fra 01.03.21 og har god erfaring med den.

Det er nå kommet innspill fra foreldregruppen i barnehagene med ønske om å innføre matsservering igjen. I tillegg ble det bestilt en vurdering av saken fra politisk side, i forbindelse med utredning utvidet åpningstid i barnehagene.

I budsjettdokumentet, under driftstiltak er det lagt inn kostnader på 3 ulike alternativer til matsservering i barnehagene:

Alternativ 1: Matsservering i barnehagene, Hemnes kommune finansierer alle lønns/driftsutgifter

Alternativ 2: Matsservering i barnehagene, finansiering av lønns/driftsutgifter deles mellom foreldre/foresatte og Hemnes kommune

Alternativ 3: Matsservering i barnehagene, foreldre/foresatte finansierer tiltaket fullt ut.

Saksutredning:

Matsservering i barnehagene ble innført i en tid hvor det var mindre krav til innholdet i barnehagene, faglig og pedagogisk. De fleste barna i barnehagen var mellom 3 til 6 år, og det var 3 voksne på 16 barn. Åpningstidene var fra kl. 0800 – 1600, og voksenteiteten var høyere.

Barnehagen som læringsarena:

Måltidet har alltid vært og vil alltid være en læringsarena. Matpakkeordningen har bidratt til at de voksne er mer til stede under måltidet. De voksne har mulighet for å fokusere på gode samtaler, rette oppmerksomheten mot hvert enkelt barn, og har fokus på relasjonsbygging rundt matbordet. Altså en læringsarena.

Allergier:

Barnehagen erfarer at det blir stadig flere barn som har allergier (gluten, nøtter, melk osv.) og ikke kan spise/være i kontakt med div. typer mat. Dette er en utfordring for de ansatte å ha oversikt over til enhver tid, og det kan få store konsekvenser dersom noen blir syke. Dersom matsservering skal innføres i barnehagene, vil det være en forutsetning at å få en kjøkken-personal ansatt som har dette som sin kompetanse. Med matpakke-ordning, har barna med seg den maten de faktisk kan spise, og det unngås risikable situasjoner.

Forutsetning for utredningen:

Forutsetning for denne utredningen er at matsservering skal tilbys likt til foreldre/foresatte, uavhengig av hvilken barnehage i kommunen de benytter. Av den grunn blir ikke kostnader i driftstiltakene spesifisert ned på barnehagenivå, men på enhetsnivå.

Det er også en forutsetning at det tas utgangspunkt i 11 måneder i året, da barna skal ha 1 måned ferie i løpet av barnehageåret.

Endringer i nasjonale føringer, lovkrav:

Personalet får i dag tid til å utføre sine lovpålagte oppgaver på en kvalitetsmessig bedre måte. Fagområdene i Rammeplanen for barnehagen ble endret i 2019, og da ble det mye tydeligere hva barnehagen skal tilby:

Barnehagen skal bl.a.:

- ✓ være en pedagogisk virksomhet
- ✓ gi barn muligheter for lek, livsutfoldelse og meningsfulle opplevelser og aktiviteter
- ✓ formidle verdier og kultur, gi rom for barns egen kulturskaping og bidra til at alle barn får oppleve glede og mestring i et sosialt og kulturelt fellesskap
- ✓ støtte barns nysgjerrighet, kreativitet og vitebegjær og gi utfordringer med utgangspunkt i barnets interesser, kunnskaper og ferdigheter
- ✓ ha en helsefremmende og en forebyggende funksjon og bidra til å utjevne sosiale forskjeller

Måltidene i barnehagene er en god pedagogisk aktivitet, men det er ikke lovpålagt at aktiviteten skal gjennomføres som en «matsserverings-ordning». Matpakke-ordning innfrir like mye. Skal matsservering i

barnehagene innføres, må det gjøres gjennom å tilføre ekstra ressurser slik at personalets tid til pedagogisk aktivitet sammen med barna ikke reduseres.

Nasjonale føringer og krav er i endring, to store nasjonale «oppvekstreformer» som har innvirkning på innholdet i barnehagene. Det er ny «Barnevernreform» og det er «Spesialpedagogikk og inkluderende praksis». Begge reformene krever bl.a. høy tilstedeværelse av voksne med et godt faglig kompetansenivå, som har blick for det enkelte barn. I tillegg kom endringer i barnehageloven (01.01.21), som krever at barnehagene skal jobbe systematisk for å forebygge utestenging og mobbing, og skape et godt psykososialt barnehagemiljø hvor barna trives og er sosialt inkludert.

Oversikt over bemanningstetthet i løpet av dagen, et konkret eksempel:

24 barn: 4 voksne, hvorav 2 er pedagoger

Åpningstid-turnus:	Bemanningstetthet:
kl. 0700 - barnehagen åpner	1 personal på jobb
kl. 0730 - andre vakt kommer	2 personal på jobb
kl. 0830 - tredje vakt kommer	3 personal på jobb
kl. 0900 - siste vakt kommer	4 personal på jobb
kl. 1430 - første vakt drar hjem	3 personal på jobb
kl. 1500 - andre vakt drar hjem	2 personal på jobb
kl. 1600 - tredje vakt drar hjem	1 personal alene frem til stenging
kl. 1630/1700 barnehagen stenger	

Dette reelle eksempelet gir en barnehagedag med full bemanning, 4 personal på jobb, mellom kl. 0900 og kl. 1430. Det er totalt 5 ½ time med bemanningen som innfrir bemanningsnormen. I løpet av disse 5 ½ timene skal 2 pedagoger skal ha plantid, dette utgjør 1,5 time pr dag. Da er avdelingen nede i 4 timer med full bemanning. Videre skal disse 4 ha hver sin påkrevde pause, dette utgjør 2 timer.

Det betyr at i løpet av barnehagedagen, fra kl. 0700 til kl. 1630 er det kun 2 timer da alle 4 ansatte er på jobb. Og i de timene skal barnehagen utføre de lovpålagte kravene som både rammeplan for barnehagene og barnehageloven stiller.

Det må også nevnes at i denne oversikten er ikke avsatt tid til møtevirksomhet tatt med, både foreldresamtaler, møte med interne og eksterne instanser, samt egne avdelingsmøter.

Organisering av matservering i barnehage:

Uavhengig av størrelse på barnehagene, er det et minimum av ressurser som kreves for å få til matservering. Med en kjøkken-personal med arbeidstid fra kl. 0800 til kl. 1300 (66% stilling) kan dette gjennomføres i de små barnehagene. For de største barnehagene, med flere baser, vil stordriftsfordelen bidra til at behovet er 1 årsverk

Hva er en base?:

En base er en organisering hvor 2 avdelinger samarbeider om oppgaver, slik at barnehagen kan effektivisere på bemanningen. Litt ulik størrelse på basene fra barnehage til barnehage, da barnehagene er bl.a. lokalisert ulikt, flere bygg, flere etasjer, utebase osv.

Ressursbruk og kostnader:

En stor barnehage med ca. 50 barn, som skal ha 3 måltider hver pr. dag, resulterer i servering av 150 porsjoner på en dag.

Ressursbruk pr. base:

Aktivitet:	Tid pr. dag:	Tid pr. uke:	Stillingsstr.	Sum årsverk:
Forberedelse til måltid, smøring av mat, rydding/vasking av bord/stoler/gulv, kopper i oppvaskmaskinen m.m.	2 timer	10 timer	26,67	0,26
Kartlegge behov for innkjøp, bestilling og mottak av varer, håndtering av varer m.m.		1 time	2,67	0,03
Innfri krav fra mattilsyn, ren/skitten sone, registrere temperatur kjøleskap/fryser, IK-mat i barnehage, tilrettelegg allergier m.m.		1 time	2,67	0,03
Behandling av faktura, anwise/att./splitting m.m.		1/2 time	1,34	0,01
Sum årsverk pr. base:			33,35 %	0,33

Behov for stillingsstørrelse/årsverk pr barnehage:

Barnehage	antall baser	Stillingsstørrelse
Hemnes	3	100
Korgen	3	100
Bjerka	2	100
Finneidfjord	1 1/2	66
Sørfjellet	1 1/2	66
Tømmerheia	1	66

Bjerka: her vil antall barn vær så høyt at selv om barnehagen organiserer seg i 2 baser, vil det være nødvendig med 100% stilling.

Tømmerheia: Fra september 2022, da Tømmerheia og Korgen blir en barnehage, vil det være til sammen behov for 100% stilling, en reduksjon på 66% stilling.

Alternativ 1:

Dette alternativet inneholder en finansieringsløsning hvor Hemnes kommune dekker lønns- og driftsutgifter til ordningen med matsservering i barnehagene.

Barnehage:	Årskostnad pr. bhg:
Hemnes	561 079
Bjerka	561 079
Sørfjellet	368 976
Finneidfjord	371 476
Tømmerheia (8/12)	245 984
Korgen	561 079
Sum utgifter alle barnehagene	2 669 673

Fordeling kostnader Hemnes kommune og foreldre/foresatte:

	Kostnad pr.mnd	Kostnad pr. år
Hemnes kommune		2 669 673
Foreldre/foresatte - full plass	400	4 400

Hemnes kommune sin kostnad: fra år 2023, vil denne kostnaden reduseres til kr 2 310 749,-

Foreldrene skal betale kostpenger, som dekker opp innkjøp av mat, drikke og frukt. Dette til selvkost. Månedlig kostpris er kr 400,- for full barnehageplass. Dette utgjør kr 20,- pr dag, for 3 måltider.

Alternativ 2:

Dette alternativet innebærer at utgifter knyttet til lønn- og drift av matordningen, deles på foreldre/foresatte og Hemnes kommune.

Barnehagene i kommunen er ulike med tanke på størrelse, og hvor mange barn som er i barnehagen. Av den grunn vil det bli ulikt fra barnehage til barnehage hvor stort beløp som blir pr. barn.

Det må gjøres en gjennomsnittsberegning:

Barnehage:	Årskostnad pr. bhg:	delt på 2 part:	Antall barn:	Månedlig kostn. pr. barn
Hemnes	561 079	280 540	50	
Bjerka	561 079	280 540	45	
Sørfjellet	368 976	184 488	15	
Finneidfjord	371 476	185 738	30	
Tømmerheia	245 984	122 992	15	
Korgen	561 079	280 540	55	
Gjennomsnittsberegning	2 669 673	1 334 837	210	578

Fordeling kostnader Hemnes kommune og foreldre/foresatte:

	Kostnad pr.mnd	Kostnad pr. år
Hemnes kommune		1 334 837
Foreldre/foresatte 1 barn full plass – drift/lønn/mat selvkost	978	10 758

Sum lønns- og driftsutgifter for foreldre/foresatte er kr 1 334 837,- Delt på totalt antall barn 210, og 11 måneder blir det kr 578,- pr. måned for hvert barn med full plass.

I tillegg kommer utgifter mat, melk og frukt, altså kr 400,- pr måned

Dette alternativet utgjør en kostnader for foreldre/foresatte, på matservering i barnehagen pr. måned for hvert barn med full plass **kr 978,-** for dekking av halve lønns- og driftsutgifter samt mat, melk og frukt.

Dette alternativet utgjør en kostnad for Hemnes kommune for 2022 på **kr 1 334 837,-**

Alternativ 3:

Dette alternativet innebærer at foreldre/foresatte betaler fullt ut for alle kostnader som tilkommer tilbudet om matservering i barnehagene, inkludert lønns- og driftsutgifter. Det gjøres en gjennomsnittsberegning, slik at kostnaden blir lik for alle foreldre/foresatte.

Barnehage:	Årskostnad:	Antall barn:	Årskostn. pr. barn:	Månedlig kostn. pr. barn
Hemnes	561 079	50	11 222	1 020
Bjerka	561 079	45	12 468	1 133
Sørfjellet	368 976	15	24 598	2 236
Finneidfjord	371 476	30	12 383	1 126
Tømmerheia	245 984	15	16 399	1 491
Korgen	561 079	55	10 201	927
Gjennomsnittsberegning alle barnehagene	2 669 673	210	12 713	1 156

Fordeling kostnader Hemnes kommune og foreldre/foresatte:

	Kostnad pr.mnd	Kostnad pr. år
Hemnes kommune	0	0
Foreldre/foresatte - full plass – drift/lønn/mat selvkost	1 556	17 116

Dette utgjør en dagsats for full plass på kr 77,80. Det blir kr 25,90 pr. måltid.

Til sammenligning så koster frokost, lunsj og kveldsmat på omsorgssentrene kr 120,- pr dag. Det blir 40,- pr. måltid.

6. Utrede utvidet åpningstid i barnehagene.

Utvidet åpningstid i barnehagene.

Bakgrunn:

Det ble bestilt en utredning i vår 2021, på kostnader/konsekvenser at å utvide åpningstidene i barnehagene i Hemnes. Rådmann informerte om at dette skulle tas med i helhetlig strategisk utviklingsplan for kommunen. Denne planen er ikke ferdig ennå. Av den grunn tas denne saken med nå, og det legges inn to ulike alternativer til tiltak i budsjettet som omfatter utvidet åpningstid i barnehagene.

Det ble våren 2021 foretatt en kartlegging blant alle foreldre i de kommunale barnehagene, angående deres behov for åpningstid. Det kom inn tilbakemelding fra 7 ulike familier, som omfattet 10 barn til sammen.

Fordelingen pr barnehage og behov var som følger:

Barnehage	Antall barn	Antall familier	Åpningstid	Lukketid
Bjerka	5	3	kl. 0600	kl. 1745
Finneidfjord	1	1	kl. 0630	Kl. 1700
Tømmerheia	1	1	Kl. 0630	Kl. 1700
Hemnes	3	2	kl. 0600	kl. 1745

I budsjettdokumentet, under driftstiltak er det lagt inn kostnader på 2 ulike alternativer til utvidet åpningstid i barnehagene:

Alternativ 1: Utvidet åpningstid i barnehage, Bjerka barnehage, for dagpendlere, et prøveår

Alternativ 2: Utvidet åpningstid i barnehage, for dagpendlere, omfatter alle kommunale barnehager

Ressursbruk og kostnader:

Det er tatt utgangspunkt i inndeling i baser i den enkelte barnehage i denne utredningen også. Hver baser består av 2 avdelinger, som skal samarbeide om morgenen og om ettermiddagen. Dette for å holde ressursbehovet nede på minimum.

Lokalisering av den enkelte barnehage og barnehagenes areal er ulike. Vi har flere barnehager som er lokalisert i flere bygg, samt over flere etasjer. Dette er faktorer som gjør det vanskeligere å utnytte bemanningen.

Barnehagene i Hemnes ligger i dag på minimumsbemanning. Vi har et årsverk pr. 6 barn over 3 år/3 barn under 3 år. Dette er i h.h.t. barnehageloven og hva den krever som minste bemanning.

Barnehagene i Hemnes har minimumsbemanning knyttet mot pedagognorm. Vi har 1 pedagog pr 14 barn over 3 år/7 barn under 3 år. Dette er i h.h.t. barnehageloven og hva den krever av minste pedagognorm. Ved en utvidelse av åpningstiden vil pedagogtettheten bli enda lavere enn den er i dag.

Behov for årsverk pr. base gjelder for både alternativ 1 og 2:

Utvidet personalbehov pr. Base	Ekstra tid pr. dag	Pr. uke	Årsverk:
Ekstra tidligvakt start kl. 0600 (istedenfor kl. 0700)	1 time		
Tidligvakt start kl. 0700 (istedenfor kl. 0730)	1/2 time		
Seinvakt jobber til kl. 1700 (istedenfor kl. 1630)	1/2 time		
Ekstra seinvakt jobber til kl. 18800 (istedenfor 1700)	1 time		
Sum	3 timer ekstra pr dag	15 timer	0,4 årsverk

Alternativ 1:

Dette alternativet innebærer at kommunen har en barnehage som har utvidet åpningstid, som foreldre/foresatte med behov (dagpendlere) kan benytte. Bjerka barnehage ligger «midt» i kommunen, og er den barnehagen som har mest ledig areal og kan øke inntak av barn.

Bjerka har en utforming som gjør at barnehagen kan utnytte ekstra personalressurs på en effektiv måte. Barnehagen kan deles i to baser ved dette tiltaket, og vil da ha behov for 0,8 årsverk for å tilby en åpningstid fra kl. 0600 til kl. 1800.

Helse- oppvekst- og kulturutvalget (HOKU) utarbeider klare og presise retningslinjer/kriterier på hvem som kan benytte seg av ordningen. Dette gjøres i første utvalgsmøte i 2022. Det må fremgå tydelig hvem som kommer inn under kategorien "dagpendlere", eks. er det tilstrekkelig at en av foreldrene er pendler eller må begge foreldre pendle, pendling ut av kommunen eller også internt i kommunen, skal det settes et minstekrav til dagpendler-avstand osv. Tiltaket iverksettes fra 01.03.22.

Ved opptaksmøte for kommunens to hovedopptak, behandler opptaksutvalget de innkomne søknader om utvidet åpningstid, etter vedtatte retningslinjer/kriterier. Klageinstans er HOKU. Søknader om utvidet åpningstid utenom hovedopptakene, behandles av rådmann, med en effektiveringstid på 1 måned.

Det gjøres en evaluering av tiltaket etter ett år. Dette er første trinn i en prosess hvor tilbudet om utvidet åpningstid fases inn i alle barnehager etter en slik evaluering av «oppstart året» ved Bjerka barnehage.

Utredningen viser at for 2022 vil utvidet åpningstid i Bjerka barnehagene utgjøre kr 469 509,-

Alternativ 2:

Dette alternativet omfatter dagpendlere, i alle barnehagene. Tiltaket vil legge til rette for at familier skal kunne bo og benytte seg av barnehagene i hele vår kommune, og samtidig kunne pendle både til Mo, Mosjøen og Sandnessjøen.

Kostnader pr. barnehage for utvidet åpningstid:

Barnehage:	Årsverk pr base:	Antall baser:	Sum årsverk:	lønnskost:
Hemnes	0,4	3	1,2	704 138
Bjerka	0,4	2	0,8	469 509
Sørfjellet	0,4	1	0,4	234 755
Finneidfjord	0,4	1,5	0,6	352 069
Tømmerheia (8/12)	0,4	1	0,4	156 503
Korgen	0,4	3	1,2	704 138
Sum utg. alle bhg.		11,5	4,6	2 621 112

Utredningen viser at for 2022 vil utvidet åpningstid i alle barnehagene utgjøre kr 2 621 112,-

Kostnaden vil gå ned i 2023, da sammenslåing av Korgen fysak og Tømmerheia vil skje.

Forutsetning:

HOKU må utarbeide klare og presise kriterier på hvem som kan benytte seg av ordningen. HOKU er klage instans. Det gjøres kartlegging av behov for utvidet åpningstid ved hovedopptakene, og dokumentasjon på behovet skal vedlegges. Det er administrativt opptaksutvalg som behandler søknader

Det kan være en utfordring å ha klare definisjoner på hva en pendler er, hva skal til for at en familie skal definere seg som pendlere, er det nok at den ene foreldre/foresatte pendler, gjelder pendling ut av kommunen eller også internt i kommunen, hvilken dokumentasjon skal kreves fra pendlerne, hvem er klageinstans dersom foreldre/foresatte ikke er enig osv. Det blir viktig å unngå forskjellsbehandling, og minimalisere mulighet for vurderinger, og hvor foreldre/foresattes arbeid kan bli målt opp mot hverandre. Ved å ha klare og tydelig kriterier kan dette unngås.

Det er videre en forutsetning at dagens 9-timers regel opprettholdes.

Andre konsekvenser med utvidet åpningstid:

Ved en utvidelse av åpningstiden fra kl. 0600 – kl. 1800, vil Hemnes kommune være den første kommunen på Helgeland som tilbyr en slik åpningstid. Det er et unikt tilbud til foreldre/foresatte som ønsker å bosette seg i kommunen, og samtidig ha mulighet for å pendle ut av kommunen. Med en slik åpningstid vil kommunen kunne profilerer seg med «attraktiv pendlerkommune», som legger til rette for økt bosetting.

Barnehagene er underlagt Kunnskapsdepartementet, og er en del av utdanningsløpet. Det økende kravet til pedagogikk, lek og læring, krever høy tilstedeværelse av pedagogene. Ved å strekke åpningstiden for barnehagene, vil pedagogtettheten bli mindre.

Kommunen erfarer at i konkurranse med nabokommuner om kvalifisert personal, barnehagelærere, taper vi ofte. Det knytter seg en bekymring til om vi kan oppleves som en mindre attraktiv arbeidsgiver, ved en utvidelse av åpningstiden, og mindre pedagogtett. Rekruttering av kvalifiserte pedagoger kan bli vanskeligere.

7. Kommunale tilbud som utleie av idrettshall, folkebad, ungdomsklubb mv. skal holdes åpent uavhengig av skoleruten med unntak av sommerferieperioden.

2021 har ikke vært et normalt driftsår pga. pandemien. Men allerede da har kommunen utvidet bla. driftsperioden av bassengene med en måned siden det var stort etterspørsel. Med et nytt bookingsystem som ble innført i 2021 er det mulig å leie kommunens lokaler på en mye enklere måte. Kommunen kan håndtere dette mer forutsigbart og med mindre personalinnsats. Administrasjonen vil løpende vurdere å gi et mer omfattende tilbud til innbyggere.

8. Utrede bruk av kantine i omsorgsenhetene som aktivitetstilbud for både beboere og hjemmeboende

Kantine på omsorgssentrene er mye i bruk, mest for og av de som bor på sentrene. Dette er beboernes storstue. Her feires fødselsdager og høytider og her er det også minnestund for de som går bort. I forbindelse med arbeidet med eldreformen, sees det også på hvordan kantine kan være møteplass for hjemmeboende eldre, for generasjonsmøter og for annen aktivitet.

9. Utfordre Ungdomsråd, ungdomsklubbstyrene og elevrådene på hvordan vi kan bruke ungdomsklubbene og øvrige kommunale lokaler til et økt tilbud for barn og unge i Hemnes

Det er igangsatt et arbeid, der Ungdomsrådet har opprettet kontakt med enhetsleder skole, for å få vurdert hvordan ungdomsklubbene kan brukes utover ordinære klubbkvelder. Dette gjelder også i skoleferier. Det er også aktuelt å se på andre kommunale bygg – skoler og Hemneshallen.

Det vil komme konkrete søknader til oppvekst/teknisk

Ungdomsrådet har kontakt med elevrådene.

10. Utfordre Helgeland museum på mere aktivitet i museumsbyggene

Dette vil det bli tatt initiativ til å få utredet. Tas opp på neste kontaktmøte mellom Helgeland museum og kommunen.

11. Se på muligheten for å utvide dagens SFO tilbud til en aktivitetsskole i Hemnes, og det sees på mulighetene for tilbud fra lag og foreninger inn i tilbudet (fotball, håndball, musikk, kultur osv.)

Rådmannen har ikke kapasitet til å utrede dette tiltaket i 2021. Målsetningen er at utredningen vil bli klart til kommunestyrets møte i juni.

12. Det vurderes å etablere en kulturetat

Her er det tatt initiativ til en debatt i HOKU, der utvalgsleder er involvert. Det vil være naturlig at innspillene fra politisk nivå oversendes omstillingsprosjektet. Målsetningen for prosjektet er å fremme en ny administrativ organisering basert på fremtidens behov.

13. Rekruttering – rekrutteringsutfordringer

Kommunens desidert viktigste ressurs er de ansatte. For å få utført de oppgaver som kommunen skal gjøre er vi avhengig av kompetente medarbeidere, og ikke minst at vi har nok ansatte. KS sine siste beregninger fram mot 2035 viser at kommunesektoren har behov for mellom 45 og 50 tusen nye medarbeidere. Det er spesielt innenfor helse- og omsorgssektoren behovet for ny arbeidskraft vil komme, men også innenfor barnehage, skole og teknisk sektor vil utfordringene med å både rekruttere og beholde kompetent arbeidskraft øke.

For at Hemnes kommune skal klare å beholde og rekruttere nødvendig arbeidskraft i årene framover må kommunen innta en aktiv rolle. Det må utarbeides en politikk på området, med konkrete handlingsplaner, dersom vi skal ha mulighet for å kunne lykkes. I Norge er det 356 kommuner. De aller fleste kommunene vil ha de samme utfordringene som Hemnes. Uten en aktiv og strategisk tilnærming for å søke å møte utfordringene, er det små sjanser for Hemnes å kunne lykkes.

Kommunesektoren i hele landet vil utvilsomt få store utfordringer med å sikre seg nødvendig og kompetent bemanning i årene framover. I tillegg til dette er det også et stort potensial for vekst i regionen vår – på Helgeland. Dette som følge av etablering av batterifabrikk, bygging av stor flyplass, utvikling av grønn industri mv. Alt dette vil øke behovet for arbeidskraft - og dermed en enda hardere kamp om den samme arbeidskraften. Behovet for flere ansatte omfatter både privat og offentlig sektor. Større aktivitet, flere arbeidsplasser i det private, vil medføre behov for økt sysselsetting i kommunal sektor. Flere innbyggere øker behov for økt kapasitet i barnehager og skoler. Det medfører også økt behov, og økt press på teknisk sektor. Ny og mer hardfør infrastruktur skal planlegges og bygges.

Vekst er positivt, men det gir også utfordringer. Dersom løsningen blir at kommunene skal konkurrere om den samme arbeidskraften – kommunene imellom - og mellom kommunene og privat sektor, da kan resultatet bli noe helt annet enn vi hadde ønsket. For å møte dette må vi altså sette av ressurser for planlegging og utarbeiding av tiltak-/handlingsplaner, slik at vi er best mulig forberedt på det som vil skje framover

Strategi for framtidig rekrutteringspolitikk for Hemnes kommune

- Handlingsplan som omfatter ulike tiltak for å rekruttere og beholde medarbeidere, slik at kommunen også i fremtiden skal kunne yte gode tjenester til befolkningen – denne strategien / handlingsplanen kan ha følgende innhold – (nb! Ikke uttømmende):
 - Analysere hvilke behov Hemnes har på kort-, mellomlang- og lang sikt – hva er kritisk kompetanse – hva mangler vi – hvilke yrkesgrupper vil være vanskeligst å rekruttere
 - Utarbeide en omdømme-/profileringspakke – eksternt bistand – Hemnes kommune som en god, framoverlent og moderne arbeidsgiver
 - Utarbeide forslag til ulike rekrutteringspakker – interne og eksterne pakker
 - Hvordan utvikler vi våre egne ansatte til morgendagens oppgaver – bevisst og målretta satsing på kompetanse- og utviklingsplaner
 - Hvordan utnytte de fortrinn/muligheter som vi alt har – gjøre elevene våre bedre kjent med hvilke muligheter de har i egen kommune –
 - Aktiv oppsøkende virksomhet på de videregående skolene (Mo og Mosjøen)
 - Vurdere å etablere flere lærlingeplasser i kommunen / vurdere å etablere faste trainee-program
 - Delta på messer / hvilke / hva er formålet
 - Utarbeide en god og gjennomtenkt livsfasebasert arbeidsgiverpolitikk – en kommune som legger til rette for ansatte i etableringsfasen, for småbarnsforeldre, og for seniorer – hva har de ulike gruppene behov for – hva kan kommunen stille opp med?
 - Rekrutteringsprosjekt i samarbeid med andre kommuner/fylkeskommunen
 - Rekruttering fra utlandet

14. FNs klimamål og Hemnes kommune.

Hemnes kommune har en klar målsetting om å ta til følge FNs klimamål slik de er formulert gjennom bærekraftmålene til organisasjonen. Dette medfører både en omlegging av måten organisasjonen driftes, samt endrede rutiner for innkjøp av varer og tjenester.

I første omgang vil kommunen sette i gang en gradvis overgang til utslippsfrie kjøretøy, både når det gjelder persontrafikk og godstransport, samt rene anleggskjøretøy. Overgangen starter umiddelbart, og først og fremst i forhold til kjøretøy for persontransport og lett godstransport. Så snart det finnes hensiktsmessige løsninger for de øvrige områdene vil kommunen også planlegge utskiftning av den øvrige kjøretøy- og maskinparken.

I forhold til drift av bygningsmasse ser kommunen at det vil være hensiktsmessig å foreta en vurdering av energibehov og løsninger for styring og effektivisering av byggdriften. Dette vil delvis gå ut på å vurdere en overgang fra fossil oppvarming der dette ennå finnes, til fornybare energikilder som strøm, biovarme og jordvarme. Det vil også bli en vurdering av forholdet til energieffektivisering, der kommunen søker å finne løsninger som bedre utnytter ressursene som forbrukes. I den forbindelse holder kommunen på med en statusrapport for alle kommunale bygg, der vi søker å evaluere kommunens behov samt vurdere energi- og vedlikeholdsbehovene for bygningsmassen vår.

I forhold til innkjøp av varer og tjenester vil kommunen vurdere en omlegging til større fokus på klimaavtrykk i forhold til våre leverandører. Ved inngåelse av rammeavtaler samt større enkeltanskaffelser vil det være mulig å stille vilkår om at spesifikke miljøkrav innfris før tilbydere kan levere anbud. Det vil også over tid være mulig å stille vilkår om fossilfrie løsninger for eksempelvis

avfallshåndtering og anleggsdrift, og kommunen vil forfølge dette etter hvert som tilfredsstillende løsninger er tilgjengelige i markedet.

15. Go oppvekst i Hemnes – like muligheter for alle

Hemnes kommune har som en av sine sentrale målsettinger om at kommunen i 2025 kjent som en kommune med ekstra gode oppvekstvilkår.

Denne målsettingen ble vedtatt alt i 2013, og det har vært arbeidet målrettet med dette siden da. I 2017 ble prosjektet «Ung i Hemnes» etablert, og i 2019 ble «Go oppvekst i Hemnes» etablert.

På sensommeren 2019 ble Hemnes kåret til den kommunen som brukte mest økonomiske ressurser i forhold til innbyggertall overfor barn og unge. Det var Unicef som sto for kåringen. I 2020 Hemnes oppnådde Hemnes en fjerde plass i samme kåring. Hemnes kommune bruker altså forholdsvis mye ressurser på barn og ungdom. Det vi likevel erfarer er at vi kommer dårlig ut på en rekke områder, jf. UngData-undersøkelsene, Folkehelsebarometeret mv.

Hemnes kommunestyre har flere ganger siden 2013 uttrykt at barn og unge skal være et prioritert område, og senest under økonomiplanbehandlingen i juni 2021 fattet de følgende vedtak: «Kommunens forebyggende arbeid overfor barn og unge skal styrkes».

Corona-pandemien påvirket arbeidet med «Go oppvekst», som nesten all annen kommunal aktivitet. Prosjektet ble i realiteten mer eller mindre satt på vent i 18 måneder. Bare enkelte deler har hatt noe fremdrift.

«Go oppvekst i Hemnes» er et prosjekt. Prosjekter har en tidsavgrenset levetid, så også med «Go oppvekst». En del av arbeidet er å implementere aktiviteter inn i den løpende driften, og vi ser også at det er både ønskelig og nødvendig å tilføre noen nye måter å arbeide på / nye verktøy – som skal bidra til at vi kan oppnå målsettingen om vi skal bli kommunen som er kjent for å ha «ekstra gode oppvekstvilkår». Kommunestyret har da også vedtatt, og senest i juni 2021, at: det forebyggende arbeidet overfor barn og unge skal styrkes.

Nye tiltak, som vil kreve ressurser:

- COS-veiledning
- BTI-implementering og oppfølging
- Sekretariat ungdomsråd/koordinator ungdomskubbene
- Sikre drift av BOD'n

16. COS-veiledningen

Enhet for barnehage fikk prosjektmidler til å gjennomføre et forsøk med å implementere COS som en gjennomgående metode i barnehagene, men det er også en sentral del av den helhetlige innsatsen på forebyggende arbeid overfor barn og unge. Det er foreldrene som er den primære målgruppen, men det forutsettes at også alle ansatte har gjennomgått COS-opplæringen.

Barnehagene har fått sertifisert tre COS-veiledere. Veilederne har i en periode arbeidet 40% stilling med COS-veiledning. De tre veilederne har delt de kommunale barnehagene mellom seg, slik at alle foreldrene får tilbud om COS-opplæring/veiledning. COS er en målrettet metode for å fremme trygg tilknytning mellom barn og de nærmeste omsorgspersonene (foreldrene). Foreldrene får gjennom COS-opplegget muligheten til å etablere en trygg base overfor barna sine, lære om betydningen av tilknytning, utvikle evnen til å forstå barnets signaler og styrke den følelsesmessige involveringen med barnet. Erfaringene med prosjektet er svært gode, og nå handler det om å gå fra en utprøving-/prosjektfase til å integrere dette som en del av det faste innholdet i barnehagetilbudet i Hemnes.

Prosjektet har bevilgning fram ut juli 2021. Skal COS være en del av kommunens satsing på «Go oppvekst» og en sentral del av det forebyggende arbeidet framover, så må det settes av dedikerte ressurser til dette. Videreføring av tre 40% ressurser, fordelt på de kommunale barnehagene, vil da være en forutsetning. **For 2021 vil det være 1,2 stilling i 5 måneder. Fra 2023 – 1,2 årsverk.**

17. BTI (Bedre Tverrfaglig innsats)

Hemnes kommune søkte, og fikk, støtte til å prøve ut BTI-modellen i Hemnes. Det er Helsedirektoratet som lyste ut midlene. Hemnes fikk først støtte i to år for å utarbeide og tilpasse BTI for kommunen vår. Det vil bli søkt om støtte for et tredje år, som skal være et «iverksettings år».

BTI handler om tidlig innats. Gjennom å utvikle og tilpasse BTI-tankegangen til våre forhold er målsettingen at alle som arbeider med barn og unge i kommunen vår skal forpliktes til å bruke BTI-verktøyet i arbeidshverdagen. BTI handler om at ingen ansatte skal slippe en «undring» eller «bekymring» som knyttes til et barn, ungdom eller familie. Det handler om å oppdage og følge opp det som kan tenkes å skape utfordringer på sikt, og aktivt gjøre noe med dette. Modellen – arbeidet med BTI – har fire nivåer, alt etter hvor alvorlig bekymringen/saken er.

I 2022 vil BTI «rulles» ut i alle tjenestene våre. Ut fra erfaringene fra andre kommuner vil det være behov for at det er en ressurs som har ansvar for å følge opp, evaluere og utvikle metoden videre. Dette slik at BTI blir det forebyggende verktøyet som det er ment å være. Ved å ta BTI som metode og verktøy i bruk er det et stort potensiale å komme inn tidlig, slik at tiltak og hjelp kan settes inn langt tidligere, enn det vi har gjort fram til nå. BTI har en forankring i at alle skal sees, og alt det knyttes bekymring til, forplikter vi oss å gjøre noe med. På sikt vil dette kunne spare kommunen for store ressurser.

Det budsjetteres med en 50% ressurs for å følge opp den videre satsingen på «Go oppvekst», inklusive BTI fra 2023.

18. Sekretariat ungdomsråd/koordinator ungdomsklubbene

I løpet av 2022 vil det bli et skifte som følge av at nåværende kontakt og sekretær for Ungdomsrådet blir pensjonist.

Både Ungdomsrådet og ungdomsklubbene i kommunen har behov for å ha en dedikert ressurs, som kan legge til rette og følge opp aktivitetene. Ungdomsklubbene ligger i dag direkte under enhetsleder for skole. På grunn av et naturlig stort arbeidspress på enhetsleder, så får ikke klubbene den

oppmerksomhet og oppfølging som de må ha for å fungere optimalt. Klubbene i kommunen må utvikles videre. Klubbene er, også sammenlignet med andre kommuner, svært godt besøkt. I dette ligger det et stort potensiale å bruke klubbene mer aktivt som en arena for utvikling og forebygging for denne aldersgruppen. Utvikling og kometsansebygging for de som er ansatt i klubbene er viktig, og klubbene må mer planmessig og systematisk brukes i det forebyggende arbeidet. En dedikert ressurs, som ligger mellom klubbene og enhetsleder, vil kunne bidra til å vi kan få satset mer målretta overfor denne viktige, men også utsatte målgruppa.

Det tilføres derfor en ressurs på 20 % til Ungdomsråd og klubbkoordinator.

BOD'n

BOD'n har nå vært etablert i over to år. Dette er et svært viktig tilbud, også i det forebyggende arbeidet over for barn, unge og familier. Dette tilbudet må sikres, slik at det kan utvikles videre. Helse- og velferd vil gå inn med en 20 % ressurs, i tillegg er det behov for å tilføre en ressurs på 20% ekstra inn fra 01.01.22.

BOD'n er et tilbud som kan benyttes av alle kommunens innbyggere, ung som gammel. Det er et lavterskeltilbud. Etter bare to års drift, er det alt mange historier på hvordan BOD'n har bidratt til at en aktivitetsdag på skolen (skidager, overnattingsturer osv.) ikke lenger medfører problemer og våkenetter for mange familier fordi de mangler utstyr barna sine. En liten tur på BOD'n først, så har Knut/Kari fått både ski, sko og staver...

For å sikre og utvikle tilbudet videre er det behov for en minimumsbemanning (40%).

Det legges inn 20% stillingsressurs fra 01.01.22.